

De Stemming van 16 september 2018

Uit de beantwoording van de vraag of men wil dat het kabinet de rit zal uitzitten, is op te maken dat de gebeurtenissen rond de niet-uitzetting van Lili en Howick behoorlijke impact heeft gehad op de kiezers. Terwijl vorige week nog 39% hoopte dat dit kabinet de rit zal uitzitten is het deze week nog maar 34%. Bij de kiezers van CDA en D66 uit 2017 is het percentage rond de 10% gedaald naar een niveau van onder de 50%. De electorale verhoudingen zijn verder verschoven ten nadele van de coalitiepartijen, zoals hieronder te zien is. D66 staat nu met 10 zetels op het laagste niveau sinds juni 2010 en lijkt in een vergelijkbare positie te belanden als de PvdA in de vorige coalitie.

Maar ook het CDA is in een electorale positie terecht gekomen, die zwak is. Onder de oudste groep kiezers was nog heel lang de verhoudingen van de verzuiling terug te zien. CDA en PvdA scoorden een stuk hoger dan onder de rest van Nederland. Voor zover die groep niet al - om demografische redenen - langzamerhand aan het verdwijnen was, raakte de PvdA tijdens de vorige regeringsperiode, de oververtegenwoordiging onder de oude kiezers kwijt. Nu is dit ook het geval met het CDA. (Het is natuurlijk wel zo dat kiezers, die al hun stem uitbrachten voor 1960, voor 1935 geboren moeten zijn).

De regeringscoalitie heeft met 53 zetels niet eerder zo laag gescoord sinds het aantreden van het kabinet.

Peiling Zetelverdeling

zetels	TK2017	9-09-2018	16-09-2018	Versch. t.o.v. vorige keer	Versch met TK2017
VVD	33	27	26	-1	-7
GroenLinks	14	17	18	1	4
FvD	2	16	16		14
PVV	20	16	15	-1	-5
SP	14	12	13	1	-1
PvdA	9	12	12		3
CDA	19	11	11		-8
D66	19	11	10	-1	-9
Partij voor de Dieren	5	8	8		3
DENK	3	6	7	1	4
ChristenUnie	5	6	6		1
50PLUS	4	5	5		1
SGP	3	3	3		
Totaal	150	150	150		
Coalitie	76	55	53	-2	-23

Sinds de start van deze regering vragen wij met regelmaat of men wil dat dit kabinet de rit uitzit. Deze vraag laat een interessante ontwikkeling zien, met name als we het verschil bekijken tussen de scores van vorige week en deze week. Ten opzichte van de vorige week is de score 5% gedaald. Bij de kiezers van CDA en D66 zien we een daling van rond de 10%. Bij kiezers van beide partijen zegt nu nog minder dan de helft, dat ze hopen dat de regering de eindstreep haalt. Bij het vorig kabinet lagen de totaal scores doorgaans tussen 35% en 45%.

Wil dat het kabinet de rit uitzit

Rangorde verticaal afgezet	Allen	TK2017										
		VVD	CDA	D66	CU*	GrLns	PvdA	PvdD	SP	FvD	PVV	50PLUS
bij aantreden kabinet (okt 2017)	50%	93%	88%	77%	87%	27%	31%	32%	4%	27%	9%	24%
mei 2018	42%	79%	62%	65%	67%	28%	30%	27%	11%	7%	4%	15%
vorige week	39%	80%	59%	55%	42%	20%	14%	9%	6%	13%	5%	13%
deze week	34%	78%	47%	45%	38%	15%	14%	9%	6%	7%	3%	8%

Het is interessant om in te zoomen op de kiezers van het CDA en D66 van 2017. In de onderstaande tabel is een verdeling gemaakt tussen kiezers van CDA, die nog steeds aangeven CDA te stemmen en die het nu niet meer doen. Dat is ook gedaan bij D66. Bij de vergelijking van de verschillende metingen moet wel bedacht worden dat er inmiddels meer CDA- en D66 kiezers van 2017 zijn, die nu niet meer CDA of D66 stemmen dan bij het aantreden van het kabinet. Bij D66-kiezers zien we dat zelfs degenen die nog steeds aangeven D66 te zullen stemmen nog maar voor 60% hopen dat het kabinet de rit uitzit. Vorige week was dat 76%. Ook hier is goed de impact van die kwestie rondom die twee kinderen te zien.

Wil dat het kabinet de rit uitzit

Rangorde verticaal afgezet	Allen	Stemde CDA TK2017			Stemde D66 TK2017		
		Allen	Nog steeds	Niet meer	Allen	Nog steeds	Niet meer
bij aantreden kabinet (okt 2017)	50%	88%	92%	41%	77%	80%	51%
mei 2018	42%	62%	84%	32%	65%	76%	39%
vorige week	39%	59%	79%	32%	55%	76%	30%
deze week	34%	47%	71%	27%	45%	60%	31%

- zie de volgende pagina

Dat de staatssecretaris de Lili en Howeck alsnog een verblijfsvergunning heeft gegeven beoordeelt, de helft van de kiezers positief en de helft negatief. Er is een groot verschil tussen de aanhang van D66 en die van VVD en CDA.

Vindt u dat de staatssecretaris de goede beslissing heeft genomen inzake het niet uitzetten van Lili en Howeck?

verticaal gepercenteerd	Allen	TK2017									
		VVD	CDA	D66	GrLnks	PvdA	PvdD	SP	FvD	PVV	50Plus
Ja	47%	26%	38%	66%	80%	83%	78%	70%	18%	18%	54%
Nee	46%	66%	55%	31%	12%	14%	18%	25%	73%	77%	36%
Weet niet/geen antwoord	7%	8%	7%	3%	8%	3%	4%	5%	9%	4%	11%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Een meerderheid van de Nederlanders is tegen het verruimen van het kinderpardon. Ook hier zien we het grote verschil tussen D66-kiezers en die van VVD en CDA. De D66 kiezers vertonen vergelijkbare cijfers als PvdA, GroenLinks, PvdA en SP. De VVD en het CDA vertonen cijfers die lijken op die van PVV en FvD.

Vindt u dat het kinderpardon moet worden verruimd?

verticaal gepercenteerd	Allen	TK2017									
		VVD	CDA	D66	GrLnks	PvdA	PvdD	SP	FvD	PVV	50Plus
Voor	39%	19%	23%	67%	76%	72%	70%	65%	8%	9%	46%
Tegen	53%	77%	72%	28%	9%	17%	23%	29%	89%	89%	49%
Weet niet/geen antwoord	7%	4%	5%	5%	15%	12%	7%	6%	3%	2%	5%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%